

LESVOORBEREIDING CLOSE READING

Boek: Heelal

Schrijver: Noelia González & Sara Boccaccini Meadows

Hoofdstuk: Venus en Mercurius

Groep: 7/8

Kerdoel:

De leerlingen kunnen de planeten Venus en Mercurius vergelijken aan de hand van de kenmerken van deze planeten.

Sessie 1: Wat zegt de tekst?

Doel: Ik kan benoemen wat de kenmerken van Venus zijn en welke ervoor zorgen dat Venus gevaarlijk is.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Waarom is Venus zo gevaarlijk?
- Wat maakt Venus bijzonder?
- Waarom wordt Venus ook wel als een vrouwelijke planeet gezien?
- Ligt Venus dichterbij de zon, of juist verder weg?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Introduceer het boek en vertel waar dit over gaat, wat weten de leerlingen al over het heelal? Deel de tekst uit, maar geef aan dat er eerste gefocust moet worden op de eerste bladzijde. Lees de tekst op de eerste bladzijde voor en laat de leerlingen zelfstandig meelesen. Geef de leerlingen hierna de opdracht om in tweetallen de eerste pagina te bekijken en samen op te schrijven wat ze allemaal zien in de illustraties. Let op! Deze aantekeningen gaan ze in de tweede les verder aan werken. Dus laat ze deze goed bewaren. Bespreek vervolgens of ze een mogelijke reden hebben gevonden, waarom Venus zo veel licht afgeeft.
- Bekijk samen met de leerlingen de tekst en geef hen de volgende opdrachten om in tweetallen aan te werken:
Model voordat de leerlingen hiermee aan de slag gaan de volgende vraag: 'waar komt de naam Venus vandaan?' Neem de leerlingen mee in de wijze waarop jij het antwoord in de tekst vindt
 1. *Waarom worden de aarde en Venus ook wel 'tweelingzussen' genoemd?*
 2. *Wat maakt Venus bijzonder ten opzichte van alle andere planeten?*
 3. *Waarom werd eerst gedacht dat Venus een ster was?*
- Bespreek de gevonden antwoorden op de vragen klassikaal.
- Geef de leerlingen nog een laatste vraag mee, die zij in individueel kunnen uitwerken:
Zoek minimaal 3 redenen op in de tekst, waarom Venus een gevaarlijke planeet is.

Hoe evalueer ik de les?

- Sluit de les af door de leerlingen in tweetallen hun antwoorden te laten bespreken. Hebben zij dezelfde kenmerken gevonden, of hebben zij andere kenmerken gevonden? Wat is het gevaarlijkst? Laat de leerlingen hierna nog met één andere leerling de gevonden antwoorden bespreken. Loop rond om te horen wat voor antwoorden de leerlingen bedacht hebben.

Sessie 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

Doel: Ik kan de kenmerken van Venus koppelen aan de illustraties die op de eerste bladzijde staan en vertellen wat deze inhouden.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Hoe kan je Venus herkennen?
- Waaruit bestaan de wolken op Venus?
- Waar komt de naam Venus vandaan?
- Waarom heeft de alinea 'ontmoet de planeet', deze naam gekregen?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Begin de sessie door samen met de leerlingen voorkennis te activeren uit sessie 1. Vraag hen wat zij nog weten over Venus en vertel dat in deze les dieper in zullen gaan op Venus.
- Benoem het lesdoel en laat leerlingen dit bespreken aan de hand van de aantekeningen die ze in de eerste les gemaakt hebben.
- Laat leerlingen de tekst nogmaals zelf lezen. Dit kan eventueel ook nog een keer klassikaal of in tweetallen.
- Geef de leerlingen in tweetallen de opdracht om de illustraties op de eerste pagina te linken met de tekst. Waarom staan deze illustraties op de eerste pagina en op welke manier zijn deze verbonden met de tekst. Laat de leerlingen hun antwoorden zo veel mogelijk uitschrijven.
- Laat de leerlingen hun antwoorden uitwerken in het lege woordweb in de eerste bijlage. Ze kunnen hierbij voor elke unieke illustratie een aftakking maken en verder uitwerken. Hebben de leerlingen nog nooit een woordweb gemaakt? Model dit dan aan de hand van één van de illustraties.
- **Facultatieve plusopdrachten: voor sterke of snelle leerlingen kan je een extra opdracht meegeven.**
Aardrijkskunde/natuur: Alle planeten hebben andere kenmerken, wat zijn de kenmerken van de planeten? Probeer per planeet kort te benoemen (max. 3 regels) wat hem/haar zo bijzonder maakt.
Geschiedenis: Laat de leerlingen informatie opzoeken over de godin Venus. Waarom is de planeet Venus vernoemd naar de godin Venus, wat is het verhaal van de godin Venus en waarom was deze godin zo belangrijk voor de Romeinen?

Hoe evalueer ik de les?

- Laat leerlingen hun bevindingen met andere tweetallen delen. Hebben de tweetallen hetzelfde gevonden? En kunnen ze uitleggen wat de afbeelding te maken heeft met de planeet Venus? Loop rond om te kijken hoe het bespreken gaat en feedback te geven indien nodig. Sluit de les hierna kort klassikaal af, geef feedback op de werkwijze van de leerlingen en bespreek of er nog onduidelijkheden zijn.

Sessie 3: Wat betekent de tekst?

Doel: Ik kan de planeten Venus en Mercurius met elkaar vergelijken en bedenken waarom deze planeten worden beschreven als helden/heldinnen in de teksten.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Welke overeenkomsten hebben Venus en Mercurius
- Welke verschillen hebben Venus en Mercurius

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Blik met de leerlingen kort terug op eerste twee sessies. Laat de leerlingen kort met elkaar overleggen over welke kenmerken Venus heeft en waar de naam Venus vandaan komt. Laat eventueel een paar leerlingen wat kenmerken klassikaal benoemen.
- Deel de tekst uit over Mercurius, zet deze op het bord en lees deze voor.
- Geef de leerlingen de opdracht om het Venndiagram in de tweede bijlage in te vullen over de overeenkomsten en verschillen van Venus en Mercurius. Leg, indien de leerlingen dat niet weten, uit wat een venndiagram is en hoe deze ingevuld moet worden. Geef aan dat de leerlingen allebei de teksten kunnen gebruiken en samen op zoek moeten naar de overeenkomsten en verschillen tussen de planeten.
- Na een tijdje zullen de leerlingen hun venndiagram goed gevuld hebben. Laat de leerlingen dan naar een ander groepje toe gaan en hun antwoorden uitwisselen. Laat de leerlingen discussiëren over hun venndiagrammen. Wat is hetzelfde en wat is anders? Mist er nog iets? Laat de groepjes een paar minuten ideeën uitwisselen.

Hoe evalueer ik de les?

Maak een venndiagram op het bord en laat leerlingen input geven voor het invullen van het venndiagram. Dit kan op verschillende manieren. Laat een leerling bijvoorbeeld zowel een kenmerk noemen en waar in het venndiagram het moet komen. Of laat leerlingen in tweetallen een antwoord geven, waarbij één leerling het kenmerk noemt en de ander vertelt waar in het venndiagram het moet komen. Ga door, totdat de leerlingen niet meer weten te noemen of het bord vol is.

Bespreek tot slot de volgende vragen:

1. Jullie weten nu meer over Mercurius. Zou jij op Mercurius willen wonen, waarom wel of niet? Laat leerlingen hun mening met minimaal 1 argument opbouwen vanuit de tekst.
2. Waarom worden de planeten in dit boek beschreven als helden en heldinnen? Dit wordt niet in het boek beschreven, laat leerlingen daarom discussiëren over deze vraag. Wat denken zij? Kunnen de leerlingen verder nog andere benamingen voor de planeten verzinnen?

Venus

